Muzicieni italieni pe scena festivalului

(Grigore Constantinescu – 26 septembrie 2012)

Invitați ai festivalului RadiRo, muzicienii care alcătuiesc Orchestra Sinfonica Nazionale della RAI aparțin unui ansamblu cu o istorie interesantă, deoarece reprezintă un amplu grup artistic aflat sub pecetea prestigioasă a Radiodifuziunii din Peninsula Italică. După o perioadă de autonomie, în care principalele studiouri italiene – Torino, Roma, Milano, Neapole și-au format treptat propriile orchestre, reunirea acestor ansambluri într-o unică formație națională „OSN RAI" a devenit semnalul sonor radio cel mai de seamă lansat pe undele herțiene.

Acum, la pupitrul dirijoral se prezintă un tânăr șef de orchestră, de origine slovacă, care conduce, din 2009, principalele producții simfonice în țară și peste hotare. Reușitele sale l-au recomandat și pentru participarea la Festivalul Internațional autumnal de la București. În cele două programe pregătite pentru acest turneu, în care Juraj Valcuha s-a impus prin autoritatea cu care îl preocupă abordarea muzicii romantice ruse – **Concertul pentru vioară** de P.I. Ceaikovski, **Simfonia a treia** de Serghei Rachmaninov și a repertoriului simfonic austro-german – **Concertul nr.2 pentru pian** de Johannes Brahms, poemul simfonic **Till Eulenspiegel** și **Suita de concert „Der Rosenkavalier"** de Richard Strauss.

Pentru o orchestră radio, repertoriul internațional, ca și diversitatea stilistică reprezintă o parte din componentele repertoriale ale transmisiilor internaționale cât și din activitatea de înregistrări în studiouri. Referitor la realizările din sala de concert, pentru muzica lui Rachmaninov plinătatea orchestrală specifică a lăsat să primeze intervențiile solistice umbrind blocurile armonică-polifonice, în favoarea unui discurs muzical mai mult tematic decât simfonizant. Pentru al doilea program, unele probleme de detaliu au fost de asemenea parțial rezolvate în ansamblul intervențiilor sticlos ritmice din poemul straussian, fără cursivitatea narativă necesară. Totuși, suita cu muzica din opera **Rosenkavalier** i-a purtat pe interpreți, implicit și publicul, mai aproape de subiect, atrăgând aprecieri pe măsură. Mulțumiți de rezultate, italienii au oferit în ambele concerte aceleași suplimente, cu nuanțe sentimentale în muzica lui Puccini, cu antren dansant în cea a lui Dvorak.

Desigur, spectaculosul acestor programe aparține în mare parte și prezențelor solistice, ca oaspeți ai „OSN RAI". Alexandru Tomescu și-a reîntâlnit admiratorii bucureșteni, dar și pe cei care îl ascultau în transmisiile radiofonice. Linia echilibrată a cântului, stăpânirea autoritară a sonorităților instrumentului preferat, Stradivarius Elder Voicu, au cunoscut, dincolo de microfon, valoarea romantică a concertului ceaikovskian. Pianistul Christian Zacharias, părăsind repertoriul baroc-clasic, cu care a fost aplaudat la de bucureșteni, s-a integrat mai mult cu voință decât aplomb instrumental în partitura lui Brahms. Dirijorul Juraj Valcuha își coordonează echilibrat sonoritățile orchestrale, dorind accente patetice pentru romantismul rus în acompaniament, cu străluciri intențional subliniate, poate uneori depășind partitura, pentru muzica straussiană și preocupări de expresie în acompaniamentul pianistului Christian Zacharias.

În întreaga sa evoluție Orchestra simfonică italiană RAI și-a probat în întreaga sa prestație profesionalismul ce aparține categoriei radio pe care a argumentat-o în Festival.